

SZOFTVER

A COMPUTERWORLD INFORMATIKA KFT. TÁJÉKOZTATÓJA

◆ Magyaroknak: Framework XE	◆ DOS-LAN-ok	◆ Windows-szoftverek
◆ Ki hozza be az OS/2-t?	◆ dBASE-járvány	◆ Kit ki képvisel? VI. rész
◆ Színesedő középképek	◆ NyelvÉsz(kedünk)	◆ Jön a LAN Manager

Microsoft-akció

A Compairrel egy időben több csatornán és nagy erővel indult az MS második hódító útjára. Lendületének minden bizonnyal az vetett gátat egy rövid időre, hogy az idő rövidege miatt látszólag nem tudott egységes stratégiával fellépni képviselőin keresztül. Elképzeléseik viszont nemes gesztusra engednek következtetni. Tény, hogy éveig nem, vagy csak nehezen lehetett MS termékekhez jutni, így igen nagy méreteket öltött az amerikai szoftverház termékeinek illegális terjesztése. A mostani akció meghirdetésével az MS egyszerű lehetőséget kíván biztosítani december 31-ig minden illegális kópiát használnak, hogy upgrade áron jogtiszta szoftverhez és a hozzá tartozó szolgáltatásokhoz jusson. Mindez önmagában kevés anyagi haszonnal jár, az üzleti megfontolások hosszú távra érvényesek. Egyfelől olyan réteget érhetnek el így, amely esetleg sohasem vásárolt volna teljes verziót, másrészt a szolgáltatásokkal és a verziócserekel továbbra is kötődni fog az ügyfél valamelyik dealerhez.

Az akción való részvétel feltételei a következők:

- ◆ az eddig használt lemezek beszolgáltatása;
- ◆ annak számlával való igazolása, hogy a gépet, amelyen a szoftvert használták július 1. előtt vásárolták;
- ◆ nyilatkozat arról, hogy a terméket a jövőben a licenyszerződésnek megfelelően használják fel.

Megjegyezzük, hogy az akció csak azokra a termékekre vonatkozik, amelyeknek létezik újabb változata.

Muth János, a Novotrade Six igazgatója miatt fejezte ki aggodalmát, hogy az év végéig nehéz lesz teljes verziókat értékesíteni, ugyanakkor az akciónak a legális kópiák terjedésére gyakorolt hatásait örvendetes ténynek tartja, hangsúlyozva, hogy az akció nem reklám, és nem jelenti azt, hogy a termékeken ilyen magas az extra-profit. Ezt a megkülönböztetett árut a forgalmazók is más feltételek között kapják.

Dámossy Zsolt, az aPLUS nevében úgy nyilatkozott, hogy náluk eddig nagy sikert hozott az akció, sőt a teljes verzió eladása terén is szép eredményt érték el. Az a félelem, hogy visszaesik az értékesítés, szerinte megalapozatlan. Felhívta a figyelmet arra, hogy az új vásárlókat nyarreményakció ösztönzi, hiszen aki decem-

ber 31-ig 50 ezer forint fölött vásárol MS terméket, az földíjként egy 386-os Compaq gépet nyerhet. Második díj az összes Windows verzióval rendelkező MS szoftver és egy egér, a harmadik díj egy tetszőleges MS termék.

Az OSF/1 születése

Az Open Software Foundation (OSF) UNIX-tömörülés (amelyben többek között az IBM, DEC, HP is részt vesz), megjelentette a több mint 2 éve bejelentett OSF/1 operációs rendszerét, bízva abban, hogy az a jövő client/server és osztott számítástechnikai alkalmazások támogatásának kulcseleme lesz. Az OSF/1 sok népszerű hálózati számszoftverét (TCP/IP) magában foglalja a Berkeley Software Distribution (BSD) UNIX implementációja, a BSD V. 4.4. A rendszerprogram elsősorban az X/Open nemzetközi UNIX-szabványosítási szervezet X/Open Transport Interface nevű alkalmazási programillesztőt (API-t) támogatja. Ezáltal a fejlesztők olyan OSF/1-alapú alkalmazási programokat készíthetnek, amelyek TCP/IP hálózatokban (pl. DECnet) kommunikálhatnak.

LAN-ban futó AutoCAD 11

Október végén – a beígérthez képest sokhónapos késéssel – az Autodesk cég Amerikában megkezdte az AutoCAD PC-s tervezési programcsomag 11-es kiadásának szállítását. Az új változat többek között támogatja a helyi hálózatokat, a plotteren több nézetből való rajzolást, és az úgynevezett file-locking funkciót. A most megjelent DOS verziót néhány hónap múlva követi az OS/2, SUN SparcStation, Macintosh és más változat. Az AutoCAD Development System, a beépített C nyelvű fejlesztési környezet a Release 11 részét képezi. Ennek segítségével a felhasználó olyan rutinokat állíthat elő, amelyekkel az AutoCAD-et más alkalmazási programokhoz kapcsolhatják vagy az AutoCAD-hez kapcsolódó programokat írhatnak. A Release 11 rövidesen megjelenik a hivatalos hazai forgalmazóknál (Batavia-Cosy, FABI, InnovaCAD, Oktatrend, Swisscad) is.

MS-Project Windows alatt

Professzionális projekttervező PC-s csomagjának Windows alatti változatával jelent meg a nemzetközi piacon a Microsoft. A Project for Windows nevű termék különösen a magas minőségű grafikai prezentációs képességével, más programokkal vagy adaptálható interfészelemekkel való kiterjedt adatcsere-támogatásával tűnik ki. Könnyű az adatgyűjtés: az MS-Project a számolótablea formátumához hasonló munkatáblákat állít elő. A rendszer max. 2000 különböző folyamatot (egyenként max. 20 különböző erőforrást) tartalmazó projektet képes menedzselni. De akkor sincs gond, ha ennél nagyobbakat kell kezelni. A programcsomag több egyedi projektet képes egymáshoz csatolni és – akár egyidejűleg is – megjeleníteni a képernyőn.

Az erőforrás oldalán az MS-Project for Windows megkülönbözteti a parciális hozzárendeléseket, a szokásos kiadásokat és költségeket, a teljes költségeket, valamint a végrehajtás kezdetén és végén az inkurrens kiadásokat. Egy gombnyomásra grafikus formában kirajzolható a projekt általános előrehaladása, pillanatnyi állapota. GANTT és PERT diagramok rajzolhatók. A szoftver monitorozza, feldolgozza és határidőzi a tervezett, a korrigált és maradék költségeket, kiadásokat; összehasonlítja az aktuális és tervebe vett előmenetelt, és százalékosan kijelzi a teljes projektvégrehajtás-hoz viszonyított maradék munkákat.

Az MS-Project for Windows angol változatának az ára az NSZK-ban 1770 DEM. A német verzió 2190 DEM-ért kapható.

Ki hozza be az OS/2-t?

A piacvezető Kék Óriás most először gondolkozik azon, hogy egy európai szoftverháznál érdekeltsege legyen. A kiválasztott a karintiai (Ausztria) Genesis cég. A hírt az IBM egyik magas rangú ausztriai képviselője jelentette be.

Eszerint az IBM a jövőben nemcsak gyakorlati tapasztalatokkal, hanem tőkével is részt kíván venni az 1988-ban alapított Genesis munkájában. A korábban tipikusan nem csúcstechnológiát előállító vállalat az elmúlt két év során magas nyereséget hozó cséggé fejlődött. Ezt mutatja az 1990-re várt 175 millió szállingos bevétel, a megduplázódott megrendelésállomány, és a Németországban és Magyarországon nyitott kirendeltségük is (ez utóbbi most van folyamatban). A gyors növekedés kulcsát a bankok és a biztosítók számára készített, az IBM OS/2 operációs rendszerére épülő alkalmazási programok képezik. A szoftverek ebben a formában a pénzügyi szektorban jelenleg egyedülálló, kb. két évre becsült technológiai előrelépést jelentenek.

A karintiaiak termékei két és fél év alatt olyan ismertté váltak, hogy vevőikörük ma már szinte az egész világra kiterjed. Cége részesei déli terveiről, a svájci és a német leányvállalatok létrehozásáról a bécsi IBM központ még

nagyon visszafogottan nyilatkozott. Úgy tűnik azonban, hogy a Kék Óriás villámszerűen mind több szoftverházzal keres kapcsolatot.

Ezt látszik igazolni a kaliforniai Metaphor Computer Systemmel szeptember közepén létrehozott társvállalkozása is.

A Lotus szereti a Windowst

A jövőben a Lotus 1-2-3 táblázatkezelő programcsomag 3-as változata futtatható lesz a Microsoft Windows 3.0 alatt, mégpedig olyan segédprogram segítségével, amelyet a Lotus Felhasználói Csoport fejlesztett ki.

A 3-for-3 nevet viselő szervizprogram alkalmazási szöveges és grafikus állományokat tudnak átmosolni az 1-2-3-ból különféle Windows-alkalmazásokba (például a Word Windows-változatába), s ezeket az állományokat azután a Windows hálózatba kapcsolt nyomtatóval lehet kírátolni. Mivel a 3-for-3 a Windows 3.0 védett üzemmódu virtuális tárkörnyezetében fut, igen nagy méretű táblázatok is készíthetők és őrizhetők meg.

A Lotus Felhasználói Csoport állítása szerint a segédprogram működtetéséhez 286-os vagy 386-os PC szükséges, legalább 2 Mb-ajt szabad tárkapacitással. A termék ára Angliában 99,95 GBP.

Egér, egér ki a házból...

A Microsoft bejelentette, hogy olyan új egérvezérlő csomag forgalmazását kezd meg, amely az ár szempontjából érdekes alternatívát jelent mindazon felhasználók számára, akik egért támogató szoftverrel már rendelkeznek.

Az új szoftver egyetlen kivételtől eltekintve (nem tartalmaz pótlólagos alkalmazási programot), messzemenően azonos a korábbi Microsoft Mouse-okkal; tartalmazza a nagyfelbontású, 400 dpi-s egeret, az ipari szabványként elfogadott készülékmegejtő szoftvert, az adaptert és az alkalmazási dokumentációt.

Ezenek felül rendelkezésre áll egy olyan program (MenuMaker), amellyel „saját” egérmennük állíthatók elő. Eddig mindig különleges alkalmazási programokkal együtt forgalmazta az egereket a Microsoft. A mostani kínálat ebben is változást jelent. Az amerikai cég felismerte, a PC-világ részéről az MS-Windows grafikus felhasználói interfész iránt megnyilvánuló nagy érdeklődés azt eredményezi, hogy egyre több felhasználó egérről is felszerelt számítógépet. Ennek során az út úgyszólván kikerülhetetlenül az MS-Mouse-on keresztül vezet, amely kétségtelenül a legjobban illeszkedik a Windows alatti alkalmazásokhoz.

Ma még csak az európai végfelhasználói árat tudjuk közölni (ez 306 DEM), de reméljük rövidesen a hazai disztribútorok (aPlus, Novotrade, Számalk), valamint a hivatalos Microsoft-dealerek is jelentkeznek a termékkel, s annak forintárával.

Színesedő középkekek

Új AS/400 gépeket (Y10, CO4, CO6) jelentett be az IBM. Ezzel egyidejűleg változtak a rendszer szoftver-szerkeletalkatások is. Röviden úgy foglalhatnánk össze a változásokat, hogy gyorsultak az OS/400 funkciók, javultak az adatszervertelések, hatékonyabbá váltak az adatbázis-kezelési funkciók, valamint nagyobb kapacitás és jobb teljesítmény jelent meg a rendszerében. Ezekre nézve az alábbiak jellemzők.

◆ A gépek megbízhatóságát úgy növelték, hogy lehetőséget teremtettek egy úgynevezett szelektív „DASD mirroring”-ra (lemezállomány tükrözés), amellyel adatállományokat lehet megduplázni. A rendszer automatikusan úgy próbálja elhelyezni az állományokat, hogy azoknak ne legyen közös részük, azaz a duplumok külön sínre, vezérlőre és adapterre kerülnek. Így bármely meghibásodása esetén anélkül lehet a másikkól dolgozni, hogy azt a felhasználó észrevénné, javításkor nem kell leállítani a rendszert;

◆ Korábban nem volt rá lehetőség, de most már rendelkezhetünk arról, hogy az adatokat hova tegye a gép;

◆ Fejlettebb hibajavítási és újraindító eljárások;

◆ Bővített távfeldolgozási lehetőségek: 16/4 Mb/s-os Token-Ring hálózat (TRN), automatikus TRN konfigurálási lehetőség, kiterjedt hálózatkezelés, direkt programkommunikáció, Ethernet hálózat támogatása, Ethernet és TRN közötti bridge, TCP/IP, TELNET és X.25 támogatása, bővített pénzügyi és banki alkalmazások;

◆ A TELNET protokollal lehetővé teszi, hogy különböző rendszerek egymás terminálját emulálják;

◆ Egyszerűsített rendszerkezelés, szoftverinstallálás, programjavítás és rendszerhangolás végezhető;

◆ Egyszerűsödött az OfficeVision/400 adminisztrálása;

◆ Új program- és alkalmazásfejlesztési segédesszközök: – négy új nyelv: FORTRAN/400, a gépfüggetlen interaktív programozási lehetőségekkel bővített Cobol szabvány az RM/Cobol-85, hordozható job-controlok előállítására a REXX eljárásorientált nyelv, valamint a System C/400 PRPQ nyelv, amelynek segítségével bele lehet nyúlni azon interfészekbe, amelyeket az AS/400 a mikroprogramok szintjén nyújt. Mindezt anélkül, hogy az IBM nyilvánosságra hozta volna az AS/400 Assembler; – megjelent a régóta várt Report Layout Utility (RLU), amely interaktív módon, képernyőn lehet megtervezni a listaelrendezéseket.

– szabványosították a Query lekérdezést, így a lekérdezések hordozhatóvá váltak. A Query nemcsak interaktív módon, hanem batchben is indítható;

– új AS/400 interfészeket dolgoztak ki;

– megjelent a Subquery az SQL/400-ban, amely már ismeri a beágyazott belső lekérdezéseket, így igazán strukturált nyelv lett;

◆ Kibővített SAA támogatás: Egységes Felhasználói Hozzáférés (CUA), Egységes Programozási Interfész (CPI) és Egységes Kommunikációs Támogatás (CCS);

◆ A PC-támogatáson keresztül beléphetünk a UNIX világba. Az AS/400 funkciók elérhetők az AIX operációs rendszer alapú gép felhasználói számára.

Nemzeti ábécé AS/400-on

Minden felhasználó és programozó meglepetéssel szíve táján, ha az operációs rendszer és a felhasználói program magyarul szól hozzá. Az AS/400-on olyan operációs rendszerrel találkozunk, amely a magyar ugyan nem, hanem a tőlünk nyugatra használt nyelveket támogatja. Erre az architektúra ad lehetőséget, amellyel megoldható a programkód és a nyelvfüggő konstansok szétválasztása. A nyelvfüggő adatok nyelvenként egy-egy külön könyvtárba kerülnek, a könyvtárlista pedig felhasználónként egyénileg definiálható. Ezeket a könyvtárakat a lista elejére téve biztosítható, hogy ugyanaz a program mindenkihez a saját nyelvén szóljon. Sajnálatos módon ami az operációs rendszert és a szöveges információátvitelhez és irodai alkalmazásokhoz használatos helyesírási és elválasztási szótárakat illeti, ezek magyar nyelvű változata még nem megoldott.

Szerencsésebb helyzetben vagyunk, amikor a képernyő és nyomtató támogatásának kérdése kerül előtérbe. Itt a teljes magyar ABC használható, a magyar klaviatúrakiosztás azonosítója az ICI, amelyet az izlandi elrendezés módosításából kapunk. Az egyértelműség érdekében a billentyűzetre megfelelő matricakészlet ragasztható. Ezzel gyakorlatilag a szabványos magyar billentyűzetet kapjuk az összes ékezetes betű bevitelére. Az elvi megvalósítást az a LATIN2 kódkészlet biztosítja, ahol a magyar jelkészlet azonosítója 959, a kódalap azonosítója pedig 870. A jelkészlet alapértelmezése a QCHRID rendszerátvitelőben található a magyar. A jelkészletek közötti váltás karakterkonverzióval oldható meg. A konverzió alapja, hogy az AS/400 operációs rendszer nem közvetlenül szól a perifériákhoz, hanem azokat maszk-állományokon (device file) keresztül használja. Ha az adatok felvétele és kiírítása különböző kódkészletekben történt, akkor lehetőség van automatikus és nem automatikus kódkonverzióra. Az IBM az operációs rendszerrel együtt számos kész fordítótáblát is szállít, amelyek között nyelvi konverziók, kis- és nagybetű-átalakítók, valamint EBCDIC-ASCII fordítótáblázatok találhatók. Az úgynevezett QDCXLATE program hívásával pedig explicit, azaz teljesítményes adott mező átfordítására is van lehetőség.

Karcsúsítás, de kinek?

Szeptember elején az IBM bejelentette, kész megjelenni a 2Mbájtos „lefogyasztott” OS/2-vel; 25-én „világra hozta” az OS/2 1.3 összes új jellemzőit; végül november elején a nemzetközi PC-piacon megjelent az állítólag „közös” IBM/MVS operációs rendszerváltozat. Egyelőre az európai felhasználók körében nagyfokú az értetlenség az 1.3 piaci pozícióját illetően. „A 2 Mbajt nem oldja meg azt a problémát, hogy nagyon kevés alkalmazás készült el OS/2-ben” – jelentette ki egy angol rendszerfejlesztő szakember.

SchwAr-Oracle

Az Oracle Klub szeptemberi összejövetelén a CASE módszereket alkalmazó SchwAr számítógépes modellről hallhattak az érdeklődők az Interflex képviselőjének (117-0713) előadásában. A rendszer támogatja a rendszerfejlesztőket, a projektmenedzsereket, a számítástechnikai és informatikai szervezőket az információs projektek szervezési, tervezési és menedzselési problémáinak hatékony és gyors megoldásában. Implementációját a negyedik generációs Oracle eszközöket alkalmazva mutatták be.

Az Interflex már elkészített két segédprogramot szervezők részére: az SQL*KAPOCS szoftvert, amellyel a szervező adatokat rögzíthet egy Oracle adatbázisban a felmérés-elemzés-tervezés folyamat bármelyik fázisában és bejövő elemzéseket, illetve listákat készíthet. Továbbá az SQL*DIAD programot, amellyel az alkalmazásfejlesztő Oracle környezetben definiálhatja az alkalmazás fő vonalait, miközben az SQL*KAPOCS adatbázisból minden információt könnyen és gyorsan elér. Ezek, nonsokára piacra kerülnek.

Oszd szét és használd!

A shareware és freeware termékek, a public domain mindannyian a szabad szoftverek fogalomkörébe tartoznak, s ezért a szerzői jog sérelme nélkül szabadon továbbadhatók. Legtöbbjükről elmondható azonban, hogy a kereskedelmi forgalomba megtalálható program régebbi változata, bár esetleg valamilyen tekintetben többit kínál. A gyártók állítása szerint ellenőrzöttek és vírusmentesek. További előnyük, hogy a termékek rendkívül olcsók (359 Ft/db ÁFA nélkül), s talán ez az egyik hátulütőjük is, mert bizalmatlanságot ébreszthetnek. A vevő úgy gondolja, hogy ezért a pénzért zsákba-macsát kap.

A PannonSoft Magyar-Osztrák Számítástechnikai Kft. július óta minden erejével azon munkálkodik, hogy ezeket az előítéleteket megváltoztassa. Dealeri szerződést kötött a Tungsrammal arra, hogy osztrák partnerétől, a PD Software-től beszerzett termékeket Tungsram MAX lemezekre forgalmazza. Az eltelt rövid idő alatt kínálatukat közel ezer programra fejlesztették fel, amelyben többek között játékc-, DTP-, szövegszerkesztő, adatbáziskezelő, grafikai, oktató-, segédprogramok és vírusfelismerők találhatók. Terméklistájuk havonta mintegy 100-150 új programmal bővül. Teveik között szerepel, hogy a hazai kínálatot is felveszik katalógusukba. A programok rendszerint angol vagy német nyelvűek, s ha szerzőjük készített hozzá dokumentációt, akkor az szerepel a lemezen, ha nem, akkor nagyobb kísérletező és barkácsoló hajlamot tételez fel a felhasználótól.

Az ilyen esetekre való tekintettel a PannonSoftnál szívesen vállalainának telefonos szaktanácsadást, amelynek egy szépségihája van: nincs telefonjuk. Vízszinteladói

lancuk kiépítése folyamatban van, az első vidéki partnerek a miskolci Mikro-Bik. Végezetül álljon itt top listájuk első öt helyezettje: Turbosprite (sprite-ok és animációk előállításához), C-Files 1 (C forrásprogram), Languages (nyelvtanuláshoz), Learn 1 (C oktatóprogram) és Learn 2 (C példaprogramok).

Olcsó tárbővítés

A Newer Technology nemrégiben olyan szoftver-csomagot bocsátott a felhasználók rendelkezésére, amelynek segítségével megkerülhető a Macintosh operációs rendszer jelenlegi 8 Mbájtos RAM határa. A 15 dolláros áron forgalomba hozott Fastdrive 1.01 lehetővé teszi a 4 Mbájtos SIMM-ek felismerését a gép számára.

A Fastdrive megjelenése előtt a Macintosh 8 Mbájtos RAM felismerésére volt képes, még abban az esetben is, ha az alaplányán 4 Mbájtos SIMM-et helyeztek el. Ezzel 24 Mbájtos RAM kapacitást hagyott kihasználatlanul. A Fastdrive alkalmazásával a Mac 8 Mbájtos RAM-lemezként bármit felismer, úgy kezelte ezt a tárolót, mintha merevlemez volna. Azoknak a felhasználóknak, akik Mac II-vel, illetve SE/30 modellekkel dolgoznak, így 24 Mbájtnyi extra winchesterkapacitást biztosít. A Fastdrive valamennyi RAM-lemezen elraktározott adatállományt megőrzi az újraindítások alatt, de kitűri őket, ha a Macet lezárják. Ha az adatállományokat a merevlemezre mentjük és a Fastdrive-ot, mint újraindító alkalmazási programot kezeljük, akkor ezeket az adatállományokat az újraindításkor vissza lehet tölteni a RAM-lemezre.

Új Oracle központ Bécsben

„Bécs a legalkalmasabb hely arra, hogy onnan lássuk el kelet-európai tevékenységünket” jelentette ki Francois Stieger, az Oracle Europe igazgatóhelyettese. A cég Magyarországot, a Cseh és Szlovák Köztársaságot, Lengyelországot, Szovjetuniót, Bulgáriát és Romániát a „Közép-Európa” nevű csoportban kezeli. A bécsi iroda ügyvezető igazgatójának azt a *Jurij Parádót* nevezték ki, aki a nyolcvanas évek közepén a Szovjetunióból az Egyesült Államokba távozott és most – mint az Oracle vezetői állítják – „más politikai körülmények között megtalálja az utat vissza”.

Amenyire előremutatónak látszik az Oracle Kézet felé tett lépése, ezzel ellentétben annyira konzervatívak maradnak üzleti várakozásai. Stieger szerint: „A kilátások teljesen bizonytalanok”. Az első pénzügyi évre, minimális feltételezéssel élve, kerekén 2 millió dolláros forgalmat prognosztizáltak ebben a térségben. Az eredmény szempontjából döntő lehet az olyan számítógépprendszer-szállítók elkötelezettsége, mint a Bull, ICL, Olivetti, Philips, Siemens/Nixdorf. Ezeknek a rendszereinek futnak ugyanis (a drágább) Oracle adatbáziskezelő (és más) termékek.

Magyaroknak Framework XE

Nigel Smith, az Ashton-Tate kelet-európai termékfejlesztési menedzsere október végén rövid ideig Budapesten tartózkodott. Ennek során tájékoztatta szerkesztőségünket a várható legújabb fejleményekről.

◆ Az Ashton-Tate szotversomagok a jövőben is másolásvédelem nélkül érkeznek Magyarországra, de a korábbinál erősebb tevékenységet kívánnak kifejtetni – a forgalmazókkal együtt – annak érdekében, hogy megértsék a felhasználókkal, milyen romboló hatása lehet az illegális példányok alkalmazásának saját magukra és az egész magyar szotveriparra nézve.

◆ 1991 elejére magyarra fordítják a dBASE IV 1.1-es változatát, és az angol verziót alacsony upgrade árértékben becsereleik majd. Tudvalévő, hogy jelenleg az 1.0 angol változatról az 1.1 angol verzióra ingyen léphetnek a regisztrált magyar felhasználók.

◆ Framework XE néven olcsó és a magyar viszonyokra átdolgozott integrált programcsomaggal kíván megjelenni a cég a jövő év első felében a hazai piacon. Ez a Framework III szotver szűkített, magyar nyelvű változata lesz, amely a kisebb vállalkozásoknak ajánlható.

◆ Oktatóközpontot (Ashton-Tate Training Center) kívánnak a Novotrade keretén belül felállítani.

◆ November folyamán megjelenik az Applause II ügyviteli grafikai programcsomag félig lefordított magyar változata, amelyet leginkább a tanácsadó, oktatási cégek és a nagyobb vállalatok vezetői szintjei használhatnak majd előnyösen.

◆ Szintén novemberben Magyarországra küldik a dBASE Compiler bétateszt-változatát, de a termék (angolul) csak 1991 I. negyedévében jelenik meg.

◆ Ez év végére megjelenik a dBASE for VAX/VMS (I. a külön cikket) és a dBASE Mac angol változata. Ez utóbbinál gond lesz a magyar változat, a Macintosh gépekre ugyanis nincs kialakult nemzetközi kódkészlet.

◆ A Full Impact táblázatkezelő programcsomag új 2.0 verziója a jövő év elején lesz kapható a hazai piacon.

◆ Minden magyar változatú Ashton-Tate termékben az IBM 852 (Latin-2) kód szerint jelenítik meg a nemzeti karaktereket.

dBASE-járvány: Mac és VAX

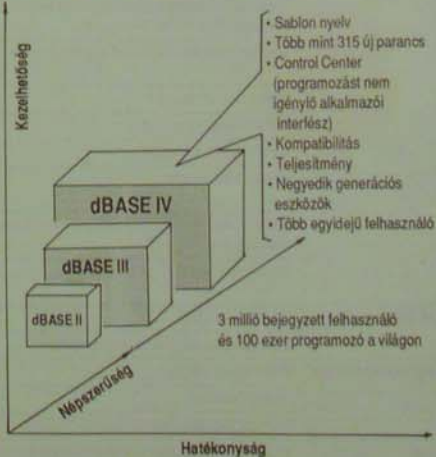
Ashton-Tate az Apple piacán? Igen! A támadás eszköze a dBASE IV Runtime Plus adatbázis-kezelő Macintoshra tervezett változata, amelynek megjelenése ez év végére várható. Ezáltal kapcsolat teremthető a Mac, az MS-DOS és UNIX-alapú, valamint a DEC VAX/VMS rendszerek között, s így módon a fejlesztők a dBASE IV alkalmazói programnyelvet maximálisan kihasználhatják. Ha a termékbemutató sikerrel jár, ez komoly érvárgást jelent az Apple számára. Az Ashton-Tate 1988-ban merészkedett először Macintosh vizekre, de akkor nem járt sikerrel. A dBASE Macintosht akkor bírták a

fejlesztők, mert nem volt dBASE nyelvkompatibilis. Bill Lyons, a cég elnöke elismerte, hogy veszélyes vizekre eveztek egyszersúlyuk helyreállításához. „Az adatbázisok piaca az elmúlt két évben stagnált” – mondta, majd hozzátette – „ennek oka elsősorban abban keresendő, hogy az Ashton-Tate-nek gondjai voltak a dBASE IV 1.0-val.” Az 1.0 óriási bukás volt, amit július végén az 1.1 megjelenítésével próbáltak helyrehozni. Időközben azonban az Ashton-Tate piaci részesezése zuhanóperepüléssel esett vissza. Az Audits and Surveys adatai azt mutatják, hogy míg a cég 1989-ben az adatbázispiac több mint 60 százalékát uralta, addig ma már csak 48,6 százalékosa részeseedet mondhat magának.

Minimálisan 4 Mb-ot operatív tárkapacitással rendelkező bármely DEC/VAX rendszeren (MicroVAX, VAXstation, VAXcluster), a VMS 5.2 operációs rendszer alatt használható az Ashton-Tate adatbázis-kezelője, a dBASE IV for VAX/VMS, amely nagyfokú kompatibilitást mutat a DOS alatt futó dBASE IV-gyel. A VAX-os csomag hasznosítja a meglévő VMS biztonsági funkciókat és munkaadásokon több ablakban futó dBASE folyamatot támogat. További nagy erénye, hogy kiszolgálja a Digital legújabb, forradalmi termékét, a NAS (Network Application Support) szotvert, lehetőséget nyújtva a VAX Rdb/VMS adatbázis-kezelővel való adatkapcsolatra.

A dBASE IV for VAX/VMS önállóan vagy az Rdb/VMS front-end programjaként futhat; ez utóbbi esetben a NAS SQL Service-en keresztül. A Digital cég VAX to IBM Data Access (VIDA) kapcsolóprogramján keresztül a dBASE IV IBM nagygépes adatbázisok (DB2, IDMS/R) front-endjeként is funkcionálhat. Néhány további jellemző: max. 99 állomány, illetve max. 90 adatbázis-tábla lehet egyszerre nyitva; táblánként max. 1 milliárd rekord; maximális rekordméret: 4000 bájtt; rekordonként max. 256 mező; mezőnként max. 254 karakter.

A dBASE IV for VAX/VMS az Ashton-Tate ígérete szerint ez év végén jelenik meg. Tervezik már a dBASE RISC/Ultrix környezetben futó változatát is.

Választékváltás – új hazai programok

E havi összeállításunkban megkezdjük a Compair '90 gazdag programválasztékának ismertetését, s egyúttal folytatjuk az idén alakult szoftverfejlesztő vállalkozások kínálatának bemutatását. A kiállításon látott újdonságok felsorolását következő számainkban folytatjuk. Első alkalommal köszöntjük az Agroconsult Kft.-t, amely a GATE Társadalomtudományi Karának Üzemtani Tanácskén található (06-28-10805), a Cimtrade Számítástechnikai Stúdió Kft.-t (1119 Budapest, Vahot utca 6.; 185-0061), a Mátrix Számítástechnikai, Kereskedelmi és

Szolgáltató Kft.-t (8000 Székesfehérvár, Dózsa György tér 10.; 06-22-16520/141), a MultiLogic Számítástechnikai Kft.-t (1015 Budapest, Csalogány utca 30-32.; 115-8090), a Pankotai Állami Gazdaságot (6600 Szentes, Klauzál utca 17.; 06-62-11366), a Scriptum Szolgáltató és Tanácsadó Kft.-t (6771 Szeged, Mályva utca 34.; 06-62-55722), a Soft-Ker Kft.-t (5000 Szolnok, Ságvári körút 32.; 06-56-35111/309) és a Soft-Trade V. E. Kft.-t (1113 Budapest, Karolina út 65.; 186-8122).

Szakterület	Felhasználási ajánlat	A program neve	Gyártó vagy forgalmazó (telefon)	Hardver	Ár (EFT, AFA nélkül)
Adatvédelem	Integrált víruskereső, vírusölő védelmi rendszer	SYSDOKI 4.0x	Ázsió (142-0176)	XT/AT	6,0
Bank	Kamatstatistika	KSTAT	Banksoft (112-5411)	BULL/VAX	/ ¹
	Általános számla kezelése	Progadat (111-3017)	XT/AT		50,0 ²
	Tag-, célrészjegy-nyilvántartás	Progadat	XT/AT		40,0 ²
	Különleges betétkonstrukciók	Progadat	XT/AT		95,0 ²
Bér- és munkaügy	Munkaügyi és bérendszer		Soft-Ker (06-56-53111/309)	XT/AT	199,0
	Tehergépjármű-vezetők brutó bérszámfejtése	PC-GKVBÉR	Soft-Trade V. E. (161-2862)	AT	150,0
	Bérszámfejtő rendszer		SZÜV-Miskolc (46-61622)	XT/AT	/ ³
	Munkaügy, bér, SZTK, személyzeti és statisztika	MBSZSZ	Kopint-Datorg (118-6307)	XT/AT	340,0 ⁴
	Személyzeti, munkaügyi és jövedelemelszámolás	AD-BÉRSZEMÜ	Alfadat (06-34-10405)	XT/AT/LAN	150,0
CAD/CAM	Bérszámfejtés	BRUNETT	VE-Praxis (185-2819)	XT/AT	250,0
	Épületszerkezet-vizsgálat	MEREVE	Számalk-Cimtrade (166-8011/228)	XT/AT	99,5
	Gépek dinamikus vizsgálata	GÉPALAP	Számalk-Cimtrade	XT/AT	42,0
	2D-s végelem-számítás, gépészet és építészet	FEM-2D	Montavid (06-46-88800)	XT/AT	300,0 ⁵
	Rugalmas szerkezetek szilárdságtani és dinamikai vizsgálata végelemes módszerrel	FEM-3D	Montavid (180-6328)	AT	400,0 ⁵
	Vasúttengelyek kiűzési adatait számító program	Montagraph-Tengely	Montavid	XT/AT	80,0
	Végoptimalizáló program	VÉGOPT	Controll (114-0211)	XT/AT	200,0 ⁶
	Síkbeli keretek számítása	P-FRAME	ProCAD (118-5205)	AT	165,0
	Térbeli keretek számítása	S-FRAME	ProCAD Kft.	AT	208,0
	Tervező keretrendszer	TRIAS 3D	Triás 3D CAD Stúdió (115-6727)	AT	450,0
	Kísérletbiztonságú és erősáramú kapcsolóberendezések tervezése AutoCAD alatt	ProCAD	BIT&S, Oktatrend (06-52-19888)	AT	59,9
	Rajzmanager AutoCAD alatt	ProCAD Rajz Manager	BIT&S, Oktatrend	AT	22,5
Idegenforgalom	Utaztatási rendszer	UTAZTAT	Kopint-Datorg	XT/AT	130,0
	Szállodai nyilvántartó és számlázó rendszer	AD-HOTEL	Alfadat	XT/AT	150,0 ⁶
Inrodautomatizálás	Telefonkezelő program	TELEFON	Kerszöv (115-9605)	XT/AT	29,5 ⁷
	Levelező rendszer		IHB (155-5093)	XT/AT	52,0 ⁸
	Levél- és partneryilvántartó titkárnyi rendszer	HERNYÓ	Alfadat	XT/AT	48,0 ⁸
Jog	Jogsabály-nyilvántartás a társadalombiztosításban	TBI-JIR	ÁSZSZ (166-4582)	XT/AT	40,5 ⁸

Szakterület	Felhasználási ajánlat	A program neve	Gyártó vagy forgalmazó (telefon)	Hardver	Ár (EFT, ÁFA nélkül)	
Jog	A Legfelső Bíróság 1979-89 határozatai, joganyagai	BIRHAT	ÁSZSZ Váll. Közp.	XT/AT	130,0 ⁸	
Kereskedelem	Valutás értékesítési rendszer	VALER	SZÜV-RUTIN (36-10522)	XT/AT	/ ¹	
	Áruforgalom kis- és középméretű kereskedelmi egységek részére	ÁMOR	Rainbow (135-2558)	XT/AT	55,0	
	Import áruforgalom külker joggal rendelkezőknek		Rainbow	XT/AT	88,0	
Könyvelés	Küikereskedelmi forgalomból behozott áruk árkalculációját végző és árnyilvántartó programrendszer		Ipszám (251-8455)	XT/AT	160,0 ⁹	
	Főkönyvi folyószámla- és ÁFA-nyilvántartás	SI Conto	Adó-Soft (06-46-86641)	XT/AT/LAN	198,0	
	Külföldi teledokozása	PC-Kút	Soft-Trade V. E.	AT	80,0	
	Naplófőkönyvi rendszer egyéni vállalkozók részére		Mikroszerviz (252-4703)	XT/AT	20,0-25,0 ⁹	
	Kettős könyvelés és folyószámla-könyvelés	AD-FŐKÖNYV	Alfadat	XT/AT/LAN	250,0	
Számviteli információ, főkönyvi könyveléssel	1FK	Pankotai Á. G. (06-62-11366)	XT/AT	120,0		
Környezetvédelem	Környezetvédelmi programcsomag	Mic KÖRNYEZET	Microsystem (156-5366)	AT	/ ¹⁰	
Mesterséges intelligencia	Objektum-orientált logikai programozási nyelv	CSO-Prolog	Multilogic (115-8090)	AT/VAX	/ ¹¹	
Mezőgazdaság	Növénytermesztés éves tervezése	FLÓRA	Agroconsult (28-10805)	XT/AT	/ ³	
Nyilvántartás	Fuvarügyleti és teljesítményszámlázási rendszer	FUVGÉP	Szirt (06-62-22188)	XT/AT	284,0	
	Szabálysértést íktató és ügyiratkezelő rendszer	SZABS.	Szirt	XT/AT	146,0 ⁴	
	Munkaügyi és személyzeti nyilvántartó	MUR	ÉGSZI-Szirma (46-15291)	XT/AT	80,0	
	Szabadságnylvántartás		ÉGSZI-Szirma	XT/AT	40,0	
	Raktárszámlázás		Soft-Ker	XT/AT	19,0	
	Anyagnylvántartás		Soft-Ker	XT/AT	59,0	
	Számlátgépes hirdetéskezelő rendszer	HIRDETŐ	AXIS (06-22-14461)	XT/AT/LAN	150,0	
	Célrészjegy-nyilvántartás (célrészjegy modul, tag- és részjegymodul)		SZÜV-RUTIN (Eger)	XT/AT	70,0 ¹² 50,0 ¹³	
	Üzemanyag-elszámolás járművenként	PC-ÚZA	Soft-Trade V. E.	AT	150,0	
	Nemzetközi áruforgalmazás diszpozíciós rendszere	PC-NEMZETK	Soft-Trade V. E.	AT	180,0	
	Könyvtári nyilvántartó program		Mátrix (22-16520/141)	XT/AT	70,0 ¹⁴	
	Konszignációs raktári nyilvántartás		Optimum (149-6706)	XT/AT/LAN	/ ¹⁵	
	Ügyfélnylvántartó és eseménynaplózó rendszer		Rainbow	XT/AT/LAN	22,0	
Oktatás	Angol-magyar, magyar-angol szótárprogram		Scriptum (06-62-55722)	XT/AT	4,0 ¹⁶	
	Pénzügy	Komplex (beszerzési és értékesítési) pénzügyi nyilvántartási és elszámolási rendszer		Keszthelyi Agr. Tud. Egy. Számítógéppont (11-299)	XT/AT	100,0-120,0
		Pénzgazdálkodási rendszer mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi vállalatok részére		Agrosystem	XT/AT/LAN	250,0 ¹⁷
	Átalánydíjas számlázás		Soft-Ker	XT/AT	39,0	
	Szerviszszámlázás		Soft-Ker	XT/AT	39,0	
	Pénzügyi program		SZÜV-RUTIN (Eger)	XT/AT	/ ¹	
	Építőipari költségvetés és számlakészítés-elemzés	ÉKSP-CONP'90	ADUKÖVIZIG	XT/AT/LAN	198,0	

Szakterület	Felhasználási ajánlat	A program neve	Gyártó vagy forgalmazó (telefon)	Hardver	Ár (EFT, ÁFA nélkül)
Pénzügy	Számlázási programcsomag		AXIS	AT	85,0
	Munkalap- és számlakezelő rendszer	MASZK	Soft-Technika (156-5060)	XT/AT/LAN	/ ³
	Számlakészítés dedikált adatok alapján	SZÁMLA	Módusz (113-7245)	XT/AT	25,0
Statika	Térbeli és síkbeli keretek, rácsos tartók és tartórácsok igénybevételeinek számítása	GERDA	ProCAD (118-6900)	XT/AT	85,0
Szakértői rendszer	Általános szakértői keretrendszer banki, pénzügyi, jogi, orvosi és ipari területeken	ALLEX-PLUS	MULTILOGIC	AT/VAX	/ ¹¹
Számítógép-üzemeltetés	Bajjelentkezési és adatállomány hozzáférést ellenőrző rendszer	SACS	Számalk-Softec (135-4944)	IBM/370, 43xx	560,0
	GUTS állományok karbantartási rendszere	GUTSARCH	Számalk-Softec	IBM/370, 43xx	100,0 ²⁰
Szövegszerkesztés	Magyar fontkészlet MS-Word 4.0 és 5.0 verziókhöz		Scriptum	XT/AT	/ ²¹
	Magyar nyelvű ékezetes szövegfeldolgozó	ÉKSZER 3.22	Darvas és Tsa (131-8512)	XT/AT	39,9
Termelésirányítás	Párbeszédés termelésirányítási rendszer	PÁ-TER	Soft-Technika	AT	/ ¹
	12 modulós termeléselőkészítési rendszer		Dataplán (168-8632)	AT	/ ¹
Ügyvitel	6 fómódulos integrált ügyviteli rendszer		Rainbow	AT/LAN	/ ¹
	Ügyviteli szoftver kisvállalkozások könyveléséhez	Integra	Prof/Sys	XT/AT	39,9
Videotechnika	Videofeliratozó rendszer		Optimum	XT + VCR	/ ²

Megjegyzések: 1 – Az ár a kiépítettség függvénye; 2 – A takarékszövetkezetek részére írt integrált lakossági banki rendszer új moduljai; 3 – Nincs adat; 4 – Az öt modul együttes ára. (Munkabélygi álr.: 90 EFT, Béreltszámlási álr.: 100 EFT, SZTK elszámlási álr.: 60 EFT, Személyzeti álr.: 30 EFT, Lekerdező álr.: 60 EFT); 5 – Irányár; 6 – A 3 modul együttes ára; 7 – Telefontasoló-kártyával együtt; 8 – Szövegszerkesztő, ügyfényilvtartó, ügyfélcsoportosítás, címnyomtatás; 9 – Alapár; 10 – A MicTECHNO, a MICHULLADÉK és a MicLEVEGŐ integrálása; 11 – Az ár a konfiguráció függvénye; 12 – Nagygépes verzió is létezik; 13 – Együttes vásárlás esetén: 99 EFT; 14 – Irányár a komplett rendszerre; 15 – Az ár a modulok számának függvénye; 16 – A teljes rendszer alapára, modulonként is megvehető; 17 – Egyedi ár; 18 – Forgalmazás decembertől; 19 – Devizában is; 20 – GUTS függő; 21 – Az ár a szövegszerkesztő munkahely konfigurációjától függ.

Csillebércen fészkel a SAS

A legutóbbi COCOM enyhülés tette lehetővé, hogy az ISYS Kft.-n (169-9800) keresztül immár Magyarországon is hozzá lehet jutni a SAS Institute által eredetileg IBM nagygépre kifejlesztett SAS (Statistical Analysis System) rendszeréhez, amely napjainkban már számos hardver-platformon futtatható, és negyedik generációs nyelvi környezetet biztosít az integrált alkalmazástervezéshez, az adatkezeléshez és -elemzéshez, grafikákhoz, valamint a döntéshozzájárulást és vezetési információkat tartalmazó moduláris felépítésének köszönhetően, az alaprendszerre építkezve különféle alkalmazási területek számítástechnikai igényét tudja kielégíteni, miközben számos népszerű adatbázis-kezelőhöz (DB2, SQL/DS, Rdb, Ingres, Oracle, dBASE, stb.) közvetlen hozzáféréssel rendelkezik, de gyakorlatilag bármilyen inputadatokból képes használható információkat előállítani. Eleget tesz a kormányzati, a pénzügyi, a banki, a biztosítási, az oktatási és a tudományok szférájában felmerülő mindenfajta elemzési és beszámoló-készítési igénynek, ezért a nyugati világ számos területén – például a gyógyszeriparban – szabványos számítást. Kidolgozásra került az összes ismert operációs rendszer (MVS, VM, VME, ULTRIX, UNIX, DOS, OS/2, stb.) alatt futó változat, s ez a portabilitás lehetővé teszi, hogy az alkalmazások jelentősebb változtatások nélkül

vihetők át hálózaton keresztül. Négy modul kínálnak a döntéshozzájárulást témakörében: a SAS/OR operáció-kutatási eszközt; a SAS/ETS előrejelző ökonometrikus modellező és pénzügyi beszámlaló készítő; a SAS/QC analíziskészítő és a SAS/CALC többdimenziós interaktív táblázatkezelőt. Vállalati felelősség osztott környezetben témakörhöz kínálnak a SAS/ACCESS felhasználóbarát adatbázis-interfészcsaládot, amely transzparens hozzáférést biztosít a fent említett adatbázis-kezelőkhöz, valamint a SAS/CONNECT modul, amely lehetővé teszi az adatok és alkalmazások megosztását a támogatott környezetek között. Számítógép-teljesítmény kiértékeléshez a SAS/CPE alkalmas, amely VAX-os környezetben tud rendszerteljesítményről adatokat gyűjteni, elemezni és kiértékelni, valamint a menüvezérelt SAS/CPE Starter Set, amely IBM MVS és MV környezetben generál kiértékelést szabványos rendszeradatokból. Annak érdekében pedig, hogy a rendszer ne csak a szakembereknek legyen hozzáférhető, kifejlesztették a SAS/ASSIST felhasználóbarát interfészt. A fő modulokhoz további különleges környezetekhez tartozó megoldások is tartoznak. A felhasználókat oktatással, kiadványokkal, műszaki konzultációval és felhasználói csoportokkal támogatja a SAS Institute az ISYS Kft.-n keresztül.

DOS-LAN-ok összevetése

Az MS-DOS alatt működő helyi hálózati operációs rendszerek között várható, hogy itthon is megjelenik a Microsoft és a DEC programcsomagja. Menedzserreinknek érdemes egy pillantást vetni a Novell/Net-

Ware termékekkel való összehasonlításra. Mi a fontos? Szerintünk a felsorolt jellemzőket érdemes figyelembe venni LAN operációs rendszer kiválasztásakor.

Forgalmazó/ Termék	Dec/Lanworks for DOS	Microsoft/ LAN Manager 2.0	Novell/NetWare	Novell/NetWare 386
Lan adapterek ¹	NDK ² Etherworks ³ 3 COM ²	IBM 3 COM, WD ⁴ Novell	100-féle	Arcnet, Ethermet, Token-Ring
File server (CPU) ¹	286, 386, 486 PS/2	286, 386, 486 PS/2	286, 386, 486	386
File server (Mbájt)	6	5	2	2 ⁴
RAM (Max., Mbájt) RAM	Hv1 ⁷	16	12	4G ⁸
Címezhető lemezkapacitás (max. Mbájt)	NA	16T ⁹	2G ⁸	32T ⁸
Munkaállomás RAM (min., kbájt)	640	5+2	128	2048
Összekötétfájl/server (max.)	255	992	100	250
Hibatűrés	UPS ¹⁰ , DM, DD, TB,	UPS, DM, DD, TB	UPS, TB	HFDR ¹¹ DM, DD
Nyitott fájl-ok száma (max.)	nincs határ	8000	1000	100 000
Hálózati nyomtatók száma	5/server	nincs határ	16	16
Bidge-ek száma	9	NA	4 ¹²	max. 16 (belső), nincs határ (külső)
Nagygépes kapcsolat	IBM, NETBIOS, GW	IBM, DEC	GW, DEC	GW, DEC
Távolsági kommunikáció	TCP/IP, X.25	DCA/MS, X.25 ASY, ISDN, TCP/IP	X.25, ASY	X.25, ASY
Elektronikus posta	nincs	nincs	MHS	MHS
Biztonsági funkció	JV, ESZM, R/F locking	JV, ESZM, R/F locking	JV, ESZM, R/F locking	JV, ESZM, R/F locking
Intelligens lemezvezérlő	NA	Compaq, SCSI	SCSI, ESDI, MFM, ISA, EISA, DCB, DCB/2	DCB, DCB/2, EDCB

Megjegyzések: 1 – amit a LAN operációs rendszer támogat; 2 – a Microsoft Network Driver Interface Specification (NDIS) szerinti vezérlőkártyák; 3 – DEC Etherworks eszközmeghajtók; 4 – a 3Com 3C 503 és 3C 523 kártyái; 5 – Western Digital; 6 – ajánlott a 4 Mbájt; 7 – (Hv1) hardverfüggő; 8 – gigabájt; 9 – terabájt; 10 – UPS = szünetmentes áramforrás; 11 – HFDR = az SFT Level F-nél „hat fix” disk repair; 12 – az internetwork végtelen számot képes támogatni; NÉ – nem alkalmazható; DM – disk mirroring; DD – disk duplexing (lemezketőzés); TB – tape backup (mágneszalagos háttértároló); GW – gateway; ASY – native aszinkron vonal; MHS – Novell Message Handling System; JV – jelszóvédelem; ESZM – elérési szintmegosztás; R/F – rekord/fájl; DCB – Disk Controller Board; EDCB – Enhanced Disk Controller Board; NA – nincs adat; ESDF – Extended Small Device Interface; MFM Modified Frequency Modulation.

Mégis jön a LAN Manager

Megváltoztatta korábbi álláspontját a Microsoft a LAN Managert (LM) illetően, arra hivatkozva, hogy Magyarországon nem terjedt el kellőképpen az OS/2. Előzőleg nem látták biztosítva az LM piacát. Ezért az LM forgalmazása elől is elzárkóztak. Most így módon az MS úgy döntött, hogy a Novotraden, mint disztribútoron keresztül ezzel a szoftverrel mégis megjelenik hazánkban. A terjesztés stratégiájáról *Muth János* tájékoztatta lapunkat. A nagy szakmai tudást és intenzív technikai szaktanácsadó-szolgálatot igénylő feladat ellátásával külön szakembert bíznak meg, valamint olyan viszonteladói hálózat kiépítésére törekednek, amellyel csak ezt az MS

terméket forgalmazzák. Azt elkerülendő, hogy a LAN Managert illegális OS/2 alatt használják, a Compaq, a Microsoft és a Novotrade megállapodott, hogy a forgalmazási jogot felajánlják a jelenlegi Compaq dealereknek. Köztudott, hogy az IBM-et leszámítva, ma Magyarországon legálisan csak a Compaq gépekkel árulnak OS/2-t. Az erről szóló hivatalos bejelentéseket várhatóan november 20-án teszik közzé az érdekeltek, ahol az MS egyben részletesen is ismertetni fogja magyarországi piaci stratégiáját.

A LAN Manager áráról nincs még információnk, de várhatóan alatta marad a Novell árszintjének.

Lehet ennyi, meg annyi is

Szűken számolva is egy év késéssel, de végre bemutatata a Softinvest a Nyelvész számítógépes magyar helyesírás-ellenőrző programot, igaz egyelőre nem a nagyközönség, hanem beépítés céljából az OEM-vevők részére. A bemutatót követően várhatóan még ez év végén találkozhattunk a termékkel egyes szövegszerkesztőkhöz kapcsolva.

Az ígéret szerint az SZKI Computer Média rövidesen illeszti a Venturához, valamint az 1991 tavaszán megjelenő XYWrite magyar változatához. Az illesztés minden hazai és itthon ismert szövegszerkesztőhöz megoldható, csak akarni kell. Tárgyalás folyik a Worddel való kapcsolatról, de arról nincs információ, hogy például a WordPerfect, a WordStar, a MultiMate, a Manuscript, a magyar Rositext és Ékszer felhasználói mikor örvendezteti meg a gyártó vagy a forgalmazó ezzel a kiegészítéssel.

Magáról a programról az mondható el, hogy alapja a hétköznapi Értelmező szótár. Ebből állították össze a 60 ezer címszavát tartalmazó, speciális algoritmussal kevesebb mint 50 kb-ja tömörített alapadatbázist, ami nem tartalmazza a tulajdonneveket. Ehhez kapcsolódik a 300 kb-át helyet igénylő és a magyar nyelv rajgait és ragozását rendszerét algoritmizáló tudásbázis, valamint a hordozható C nyelvben írt kereső-összehasonlító algoritmus, amely 17 kb-át helyet foglal el. Fontos meg-

jegyezni, hogy a program „tanítható”, ami azt jelenti, hogy a felhasználónak lehetősége van kiegészítések elhelyezésére, amelyek a „nem ragozható alakok” szótárában jelennek meg. Általánosságban elmondható, hogy kezeli az egyszerű és összetett szavak valamennyi alakját, tájékoztat a lehetséges elválasztásokról, hiba esetén előállítja a helyes alakot, de nem ad eligazítást a tulajdonnevek, a központozás, az egybe- és különírás, valamint a mondatbeli szemantikai kérdésekről.

Áráról még korai lenne beszélni, hiszen az egyelőre a gyártó és az OEM forgalmazók közötti egyedi megállapodás kérdése.

A lélek diagnosztikája

Az egészséges felnőtt emberek pszichológiai szűrésére, vizsgálatára alkalmas CPI-S pszichológiai szakértői rendszert vitte számítógépre a HUMANSOFT Elektronikai Kft. (177-5101). A módszer – amelynek alkalmazása pszichológust nem igényel – 18 tulajdonságdimenzió mentén vizsgálja a személyiséget, segítségével átfogó kép nyerhető az ember interperszonális viselkedéséről, feltárható a szociális alkalmazkodás emulciós, teljesítménymotivációs, intellektuális és morális háttere. A programcsomag a 300 kérdésre adott választ percekben belül kiértékeli, igény esetén az adatokat tárolja. A BM Korvin Ottó Kórházban már működő szoftverrendszer 45 ezer forintba kerül.

Ha interCAD, akkor Bécs

A szeptemberben családias körülmények között megrendezett bécsi interCAD '90 kiállításon több újdonságra is akadunk, olyanokra is, amelyek érdeklődésre tarthatnak számot a hazai CAD felhasználók között is. Láthattuk a Hewlett-Packard munkaadóállomásokon futó HP ME konstrukciós tervezőrendszerét.

Az IBM a CADAM két- és háromdimenziós verzióját vonultatta fel, bemutatva a 370-es architektúrán működő CADAM Version 3-at CAD, CAE és NC megoldásokhoz, amely a Version 2 korábbi öt modulját háromdimenziós megjelenítéssel bővíti, és többek között vázlatkészítő funkcióval, felületmodellezéssel, valamint szimbólum- és típusleírás-könyvtárral is ellátta. Szintén a Kék Óriás újdonsága a Professional CADAM, amely az első IBM CAD/CAM termék a RISC System/6000 gépcsaláddhoz. Elhozta az Amerikában már jól ismert és ott eddig 200 ezer példányban eladott Generic CADD két- és háromdimenziós változatát az Autodesk. A termék, amelynek már megtörtént az európai piachoz való igazítása, az AutoSketch és az AutoCAD közé épül be, és egyszerű technológiai rajzokhoz kínálja. (Függetlenül a nagy amerikai népszerűségétől, a magyar Autodesk forgalmazók szerint az AutoSketch és az AutoCAD lefedi a hazai szükségleteket, így a GenericCADD csak másodlagos szerepet tölthet majd be). Különlegessége a kétkarakteres utasításkészlet, kiegészítésként pedig digitalizáló

tábla és egér is használható hozzá. Itt mutatta be a Ziegler a hat modulból álló CADdy Version 6.0-s szoftvercsomagot, amely dinamikus tárolókezeléssel, szuper gyors zoommal és rajzok közvetlen mátrixnyomatás megjelenítésével dicsekedhet.

Egy új perspektíva

Régi épületek homlokzatának rekonstrukciójához ad a hagyományos fotogrammetriánál olcsóbb eszközbázisra épülő megoldást a PERSTRAN nevű, AutoCAD környezetben működő szoftver. Az OMF B támogatásával kifejlesztett program (forg.: Híradástechnika Szöv.) a perspektívikus képből léptékelyes, ortogonális ábrát készít. Egy épület rekonstrukciója során tehát a PERSTRAN a homlokzati tervek normál fényképből elő tudja állítani. A rendszer alkalmas a meglévő és a tervezett építmények illeszkedésvizsgálatára, felújítások tervezésére, utcaképek színezésére, színdinamika vizsgálatára, lakatos, kovács és kőfaragó műhelyrajzok készítésére. Ehhez szükség van egy koprocesszoros AT számítógépre, melyhez jó minőségű grafikus képernyő, tablet vagy lapolvasó scanner, valamint egy plotter kapcsolódik. A PERSTRAN ára: 120 ezer forint.

Kit ki képvisel? VI.

A Comfairre látogatva örömmel tapasztaltuk, hogy a cégek nagy százaléka büszkén hirdeti legális külföldi kapcsolatait, s most már a standok falaira is felkerült, hogy ki kinek a disztribútora, dealere. Azt, hogy idáig eljutottunk, kicsit személyes győzelemünknek is tekintjük, hiszen mi voltunk az elsők, akik egy évvel ezelőtti indított sorozatunkkal megpróbáltunk ezeknek a mindenki számára hasznos információknak utánamenni, ami akkoriban nem volt könnyű feladat. Egyrészt sokan ezeket az adatokat majdhogynem üzleti titokként kezelték, másrészt szóban mindenki azt állított magáról amit nem szőgyellt (tisztelőt a kivételnek), az írott dokumentumnak viszont mindenki jobban érezte a súlyát. A számítástechnika hazai nagy seregszemléjén azonban, az örvendetesen sok új kapcsolat mellett, egy sajátos képződmény ütötte fel a fejét. Az általunk legálisnak tekintett, szerződéssel hitelesített disztribútori és dealeri megállapodásokkal párhuzamosan megjelentek a magukat „független képviselőnek” nevező cégek, amelyek beszerzési forrása ismeretlen, azokat minden esetben üzleti titokként kezelik, s paradox módon sok esetben olcsóbbak, mint az általunk hivatalosnak tekintett forgalmazók. Állításuk szerint a náluk kapható szoftverek ugyanolyanok, mint a világon bárhol, csak ők megtalálták a legolcsóbb csatornákat, s egyúttal visszautasítják azokat a vádakat, hogy áraiak dőmpingárak lennének. Ígéreteik szerint a náluk vásároló ugyanolyan bejegyzett vevő lesz mint másutt, hosszú távon biztosítják a betanítást, a technikai szaktanácsadást, sőt időről-időre felkínálják a programfrissítés lehetőségét új verzió megjelenésekor. Megítélésükkor nehéz helyzetben vagyunk, mert minderről személyesen nem áll módunkban meggyőződni a gyakorlatban, s talán ezek azok az érvek, amelyek egyúttal ellenérvek is, és szkeptikussá tesznek minket. Ezért azt ajánljuk a felhasználóknak, hogy a járt utat ne hagyják el a járatanért, s inkább bízzanak azokban, akiket a szerződésekben vállalt szolgáltatások biztosítása és azok hosszú távon való betartása jogilag is kötelez.

Külföldi gyártó		Hazai gyártó	
Neve	Termékei	Neve (telefonszáma)	Jog
Aldus (USA)	PageMaker	Montana (111-7440)	D
		Novotrade (111-2281)	D
AT&T (USA)	StarGroup StarLan UNIX Sys. V	ISYS Kft. (169-9800)	D
Autodesk ¹ (USA)	CAD szoftverek	Batavia-Cosy (149-1798)	KT
		FABI (135-5792)	KT
		Innova-CAD (122-1623)	KT
		Oktatrend (176-2778)	KT
		Swisscad (155-0393)	KT
BSP (BRD)	különmé szoftverek	BSP Kft. (131-2426)	D
		Areco (116-2287)	KT
		Cédrus (115-7579)	KT
		Novotrade	KT
		Softinvest (112-9230)	KT

Külföldi gyártó		Hazai gyártó	
Neve	Termékei	Neve (telefonszáma)	Jog
CAD.LAB ²	CAD szoftverek	T&T Bt. (181-2366)	KD
CGS International (Tajvan)	CGS Super Link	Számalk-Sohtec Kft. (135-4944)	KT
DSC (USA)	NEXOS	Makrotrend (163-5065) Mikropo (132-5768)	D D
Gothenburg University ³	GUTS 4.0	Számalk-Sohtec Kft.	D
Information Builders (USA)	Level5 Object	Adatrend (147-1732)	KD
Informix (USA)	Informix	ISYS Kft.	KT
Infosphere ⁴	Liaison	Graphisoft (121-1223)	D
Insighia Solutions (USA)	SoftPC	Graphisoft	D
Labtam (AUS)	UNIX, XENIX	Műszertechnika (147-6590)	D
Labtech (USA)	összes	Selectrade (176-4800)	KD
Lanier (USA)	Irodai inf. r.	Műszertechnika	D
MGlobal (USA)	MUMPS	Aftadat (06-34-10405)	KT
Microsoft ¹ (USA)	összes ⁵	aPLUS Kft. (118-1404)	KT ⁶
		Novotrade	D
		Cédrus (115-7579)	KT
		Controll (114-0211)	KT
		Softinvest	KT
		Számalk Interfész ⁸ (115-8090/257)	D
		ISYS Kft.	KT
		Ring (186-8026)	KT
		SZKI-Sol. (135-5193)	KT
		SZOV-Computer-M (251-6666)	KT
3 Dimenzio (114-2630)	KT		
Micro Tempus ⁷	Tempus Link	Számalk-Sohtec	D
Micro Tool ⁸	CASE/4/0	Ariel Kft. (135-3913)	KT
MSE (Izrael)	Magic	Medorg (140-3192)	KD
		Duna-Soft (06-25-16521)	KT
New Image (USA)	Salon System	MultCAD Stúdió (113-8217)	D
Oracle ¹ (USA)	Oracle	SZKI IO-Soft (135-0380)	D
		ISYS Kft.	KT
Progress ⁹	Progress	Roitron (188-2330)	KT
Ringwood Software (GB)	FQS	Számalk-Sohtec	D
RZ (Ausztria)	i3S	Supra (116-2728)	D
SAP (BRD)	R/2	Dynasoft (166-0895)	D
SAS Institute ⁴	SAS/összes	ISYS Kft.	D
WordPerfect ¹ (USA)	összes	Műszertechnika	D
		Controll	KT
		Realcomp (185-3873)	KT

Megjegyzések: Jog¹ – Jogosultság; KD – Kizárólagos magyarországi disztribútor; KT – Kiskereskedelmi terjesztői jog (dealer); 1 – korábbi összeállításunkhoz képest bővült a dealerek (KT) köre; 2 – Olaszország; 3 – Svédország; 4 – USA; 5 – operációs rendszerek kivételével; 6 – közvetlen dealer; 7 – Kanada; 8 – BRD.; 9 – További dealerek: Debreceni Műv. H. (06-52-13977), Nyíregyházi Műv. H. 06-42-12300), Zalaegeerszegi Műv. H. (06-92-14120).

Dühtő telefonszámlák Amerikában, az Ohio állambeli Broadview Heightsben működő Defense 1st Anti-Viral Systems olyan vírusprogramot fedezett fel, amely a modémmal ellátott személyi számítógépek tulajdonosának telefonszámláját akár a többszörösére is megnövelheti. Az új kórokozó a Telecom Virus vagy a V92 névre hallgat.

Informix az Atrium Hyattben? Az ismert nemzetközi szállodalánca, a Hyatt Hotels & Resorts új és világméretű helyfoglalási rendszerét az Informix-Online adatbázis-kezelőre és az amerikai Informix cég negyedik generációs (4GL) alkalmazásfejlesztő szoftvereszközeire kívánja alapozni. Az AT&T System 7000, RISC-bázisú multiprocessoros számítógépeken futó, UNIX-alapú rendszer 1500 felhasználót szolgál ki egyszerre, 160 Hyatt szálloda 50 ezer szobáját kezelve a világon. Az Informix hazai disztribútora, a Direkt Kft. a 169-7007-es számon érhető el.

Vírusölő Windows 3.0 alatt *Ralf Burger*, a Data Becker szakembere a világon elsőként írt Windows 3.0 alatt futó vírus elleni programot, a „PC Virenschutzpaket Windows-3 Versionen 0,99” elnevezésű szoftver bétatesztelés előtti verzióját láthatják az érdeklődők az Ázsio-Microtrade Kft. november elsején bemutatóján Budapesten, a Béke Szállóban. A lényeg: várhatóan 4-5 hónap múlva az úgynevezett „Buchware”-rel és magyar felhasználói interfésszel együtt a hazai érdeklődők számára is elérhető lesz az Ázsiónél.

Szabvány-e a LAN Manager? Az OS/2 alatt futó LAN Manager 2.0 es idő szerint a legmodernebb PC-s hálózati operációs rendszer – nyilatkozta Budapestesen *Christian Wedell*, a németországi Microsoft GmbH ügyvezetője. „Eddig több mint 50 vezető gyártó vállalat vette meg a licenct, köztük az IBM (a Lan Serverhez) és a DEC (a VAX/VMS-hez). A LAN Manager LMX névű – az X/Open és az OSF szerinti protokollokat és programozási intertérszektet kielégítő – UNIX változatát ugyancsak számos jövővő gyártó (AT&T, HP, NCR, Olivetti, SCO, Unisys stb.) alkalmazza. A Microtempus cég pedig dolgozik az IBM nagygépes operációs rendszerre, az MVS alatt működő LAN Manager verzió. Ezáltal a LAN Manager az összes fontos operációs rendszerplatform számára rendelkezésre áll és a LAN-tartományban új szabványként értelmezhető, miután a legfontosabb hálózatokat (Ethernet, Arcnet, Token Ring, Starlan) és átviteli protokollokat (ISO TP4, DLC, TCP/IP, XNS stb.) támogatja.”

Hé, Szaddam... Új vírus ütötte fel a fejét az izraeli elektronikus hirdetőtáblákon (bulletin board). A Saddam névre hallgató program a következő üzenetet írja ki az MS-DOS 2.0 vagy magasabb verziószámú operációs rendszerek alatt futó PC-re: „Hey Saddam, leave quietly before I come!” (Saddam, távozz csendben mielőtt jövök!). A Computerworld híre szerint a vírus – amelyet a Stupid vírus egy válfajának hisznek – nem terjedt el széles körben.

Gyilkos doktor A Valsérj Tritonov által írt DOCTOR.EXE vírus 1.7-es verziója „trójai lovat” tartalmaz. A program ahelyett, hogy kérokozók után kutatna, az ún. Phoenix virussal fertőzi meg a .COM és a .EXE állományokat. A hossza 11344 bajt.

DOS-kiárusítás vírusa Nem kis fejtájt okoz a német PC-kereskedőknek a vírussal fertőzött MS-DOS 3.2-es operációs rendszer, amelyet egy szoftverkereskedő végkiárusításként hozott forgalomba. A Microsoft nem vételes a dologban, ugyanis hamisítványról van szó, amely arról ismerhető fel, hogy a sorozatszám hiányzik, és kattó helyett csak egy 3,5 inches lemezből áll.

Cobol/2 Toolbox UNIX-hoz Az amerikai Micro Focus legújabb Cobol/2 szerezésszoftverrel a UNIX System V operációs rendszerhez készülték, s Európában már kaphatók. A Toolbox egyik fontos eleme az Editor, ami eddig csak DOS és OS/2 alatt állt rendelkezésre. Szintén új a UNIX alatt a Test-Tool Advanced Animator (érték- és adatmezők közlése képernyőablakban).

Londoni helyesbítés a Framework III-ról *Nigel Smith*, az Ashton-Tate magyarországi kapcsolatokkal megbízott igazgatója azt az információt juttatta el hozzánk, hogy a Framework III 1.1B-ről közölt hírnök azzal a pontossalattal teljes, hogy ez a változat a német piacra készült. Magyarországon az angol verzió van forgalomban*, amelybe már korábban beépítésre került a színinmaszótor.

CompCASS névre hallgat, és a Budapest Bank Rt. Miskolc Igazgatóságán már működik az a számítógépes pénztári rendszer, amelyet a Telcomtec Kft. (4628-4666) fejlesztett ki. A líként nagybankok emésztés műveleténél, valamint a trezor és pénztári munkahelyeken működő programcsomag lényegében mindenütt használható, ahol készpénztelések történnek. A rendszer a pénzügyi forgalom kezelésén kívül átöng és részletes információkat gyűjt és szolgáltat a készpénzforgalmi tételekről. Hardverigény: 640 kb-át RAM, 20 Mb-át merevlemez, 12 MHz-es CPU. Helyi hálózat esetén a CompCASS Novell NetWare környezetben alkalmazható.

SZOFTVER

A COMPUTERWORLD INFORMATIKA KFT. SZAKKÖZLÖTÉK

Kiadja

a **Computerworld Informatika Kft.**

1072 Budapest, Rákóczi út 16.

Lövélci: 1536 Budapest, Pf.: 386.

Telefon: 111-7917

Felelős kiadó: Futász Dezdő

Felelős szerkesztő: Kovács Attila

Szerkesztő: Bajkizné Mallás Judit,

Fejes Kálmán

Fordító: Ódor Gabriella

Olvasószerkesztő: Budai Tamás

Tervezőszerkesztő: Sasánsé Szukud Judit

Szerkesztőegyei titkár: Járm Istvánné

© 1990. Computerworld Informatika Kft. (CWI)
Nyomda: Volánbusz-Háttér Kft.

Megjelenik évente tizenkészer,
csak előfizetőknek.

Híreinket a legmegbízhatóbb
forrásokból merítjük és ellenőrzük.
A kötéles gondosságunk ellenére
átvett téves ártásulásokért
felelősséget nem vállalunk.

A CWI valamennyi kiadványából íráskor felhasználásához és másodközléshez, valamint a kiadványok terjesztéséhez és másolásához a kiadó engedélyre szükseges. A CWI lapjaival, a Computerworld-Számítás-technikával és a Mikrovilággal, valamint tájékoztatóival: a Quickekkel, a compUTRENDdel, a SZOFTVERrel, az Editolappal a világ legnagyobb számítástechnikai kiadója, az IDG Communications céphez kapcsolódik, amely harmincnél több országban közel száz folyóiratot jelent meg. Legfontosabb kiadványai a következők. Egyesült Államok: Computerworld InfoWorld, PC World, MacWorld, Run; Franciaország: Le Monde Informatique; Japán: Computerworld Japan; Kína: Népköztársaság: China Computerworld; Nagy-Britannia: PC Business World; Német Szövetségi Köztársaság: Run, Computerwoche, PC Woche, PC Welt; Olaszország: Computerworld Italia.

IDG
COMMUNICATIONS

HU ISSN 0238-0439